

OBSAH

ÚVODNÍ POZNÁMKA	7
1. VYMEZENÍ OBORU, HISTORIE A SOUČASNOST PSYCHOTERAPIE	9
1.1 Vymezení oboru psychoterapie	9
1.2 Psychoterapeutické myšlení v dějinách člověka	19
1.3 Vznik, vývoj a současný stav psychoterapie	27
2. PĚT DŮLEŽITÝCH PSYCHOTERAPEUTICKÝCH SMĚŘŮ A PŘÍSTUPŮ	41
2.1 Rogersovská psychoterapie	41
2.2 Kognitivně-behaviorální psychoterapie	48
2.3 Psychoanalytická psychoterapie	53
2.4 Systemická psychoterapie	62
2.5 Neuropsychoterapie	67
3. TEORETICKÉ A PRAKTICKÉ STRÁNKY PSYCHOTERAPIE	75
3.1 Formy (uspořádání) psychoterapie	75
3.1.1 Psychoterapie individuální	75
3.1.2 Psychoterapie skupinová (včetně rodinné a partnerské)	77
3.1.3 Léčebné společenství	79
3.2 Prostředky (metody, způsoby, postupy) psychoterapie	81
3.2.1 Psychoterapeutický rozhovor	81
3.2.2 Psychodrama	84
3.2.3 Psychogymnastika	85
3.2.4 Relaxační metody	86
3.2.5 Zaostřování – tělesně zakotvené prožívání (focusing)	88
3.2.6 Katatymní prožívání obrazů	90
3.2.7 Práce se sny	92
3.2.8 Cyberpsychologie	96
3.3 Psychoterapeutický vztah a psychoterapeutický proces	98
3.3.1 Psychoterapeutický vztah	98
3.3.2 Psychoterapeutický proces	111
3.4 Problematika změny a cílů léčby	118
3.4.1 Změna osobnosti a projevů člověka	118
3.4.2 Cíle a výsledky psychoterapie	125
3.5 Účinné faktory psychoterapie	128
3.5.1 Obecné (nespecifické) účinné faktory psychoterapie	130
3.5.2 Specifické účinné faktory psychoterapie	132

4. OSOBNOST PSYCHOTERAPEUTA	139
4.1 Žádoucí charakteristiky osobnosti terapeuta	140
4.2 Optimální vztahová nabídka	142
5. APLIKAČNÍ OBLASTI PSYCHOTERAPIE	145
5.1 Psychoterapie jako prevence	145
5.1.1 Jednorázový psychoterapeutický rozhovor	146
5.1.2 Duševní krize, psychoterapeutická první pomoc a krizová intervence	149
5.1.3 Psychoterapeutické vedení znásilněných adolescentních dívek	158
5.1.4 Psychologický postoj a přístup	161
5.1.5 Psychologické vedení závažně nemocných a jejich rodin	166
5.1.6 Sdělování nepříznivé zprávy pacientům a jejich rodinám	168
5.1.7 Agresivita a psychologický přístup	171
5.2 Psychoterapie jako léčba	175
5.2.1 Psychoterapie dětí	176
5.2.2 Psychoterapie v období dospívání	181
5.2.3 Psychoterapie dospělých	189
5.2.4 Psychoterapie u starších osob	210
5.3 Psychoterapie jako rehabilitace	213
5.3.1 Kvalita života	214
5.3.2 Psychoterapeutické vedení nemocných po cévní mozkové příhodě	217
5.3.3 Psychoterapeutické vedení nemocných s nádorovým onemocněním	225
6. VZDĚLÁVÁNÍ V PSYCHOTERAPII	233
6.1 Náplň psychoterapeutického vzdělávání	234
6.2 Požadavky na vzdělávací programy	238
7. ETIKA A PSYCHOTERAPIE	241
7.1 Etické zásady české psychoterapeutické společnosti ČLS JEP	245
7.2 Etické zásady pro evropské psychoterapeuty – návrh evropské asociace pro psychoterapii (EAP)	247
8. PSYCHOTERAPIE, SOCIOTERAPIE A FARMAKOTERAPIE	259
8.1 Socioterapie	260
8.1.1 Vztah psychoterapie a socioterapie	261
8.2 Farmakoterapie	263
8.2.1 Vztah psychoterapie a farmakoterapie při léčbě poruch zdraví nezařazovaných mezi duševní a behaviorální poruchy	265
8.2.2 Vztah psychoterapie a psychofarmakoterapie při léčbě psychiatricky nemocných	268
SEZNAM VYOBRAZENÍ	273
LITERATURA	275
REJSTRÍK VĚCNÝ	279
REJSTRÍK JMENNÝ	285